

Q. P. Code: 29856**[Time: Two Hours]****[Marks:60]**

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B: 1. All questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicate full marks

1. Answer **any two** the following: (15 Marks)
  - a. Write a note on National Employment Guarantee Schemes.
  - b. Examine the role of agriculture in India.
  - c. Explain briefly the Special Economic Zone (SEZ).

2. Answer **any two** of the following: (15 Marks)
  - a. Examine the role of NABARD.
  - b. Discuss the role of micro finance in Indian agriculture.
  - c. Analyse the issues of agriculture subsidies in India.

3. Answer **any two** of the following: (15 Marks)
  - a. Explain the agriculture price system in India.
  - b. Examine the problems of exports-imports in Indian agriculture.
  - c. Bring out the processing of farm products in India.

4. Answer **any two** of the following: (15 Marks)
  - a. Explain the present status of contract farming.
  - b. Describe the food securities in India.
  - c. Discuss the recent trend in agricultural management.

*****

Q. P. Code: 29856**[वेळ: दोन तास]****[गुण:६०]**

Please check whether you have got the right question paper.

- सूचना:**
१. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
  २. ३जवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात

प्र.क्र. १) पुढील पैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे लिहा. (१५ गुण)

- अ. राष्ट्रीय रोजगार हमी योजना--- टीप लिहा.
- ब. भारतातील शेतीच्या भूमिकेचे परीक्षण करा.
- क. थोडक्यात विशेष आर्थिक क्षेत्र (SEZ)स्पष्ट करा.

प्र.क्र. २) पुढील पैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे लिहा. (१५ गुण)

- अ. नाबार्डच्या (NABARD) भूमिकेचे परीक्षण करा.
- ब. “भारतीय शेतीमधील सूक्ष्म वित्ताची भूमिका”, -- चर्चा करा.
- क. भारतातील शेती अनुदानाच्या समस्यांचे विश्लेषण करा.

प्र.क्र. ३) पुढील पैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे लिहा (१५ गुण)

- अ. भारतातील कृषीमूल्य पद्धत स्पष्ट करा.
- ब. भारतीय शेतीतील आयात-निर्यातिच्या समस्यांचे परीक्षण करा.
- क. भारतातील शेतीउत्पादन प्रक्रिया सांगा.

प्र.क्र. ४) पुढील पैकी कोणत्याही दोनची उत्तरे लिहा. (१५ गुण)

- अ. करार शेतीचे सद्यस्थिती स्पष्ट करा.
- ब. “भारतातील अन्न सुरक्षा” ---वर्णन करा.
- क. “सद्यकालीन शेती व्यवस्थापनातील कल”,--चर्चा करा.

*****